

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN 2022-156

15.2.2022

If Skadeforsikring NUF

Ansvar

Næring.

Klager engasjerte sikrede for å utføre renovering og ombygging av bolig i 2019. Som en del av rehabiliteringen ble det bygget to baderom og et vaskerom i boligens underetasje. Rommene stod ferdig oppført i månedsskiftet oktober/november 2019. Høsten 2020 oppdaget klager fukt- og vannskade i våtrom i bygningens underetasje. Skaden ble meldt til sikredes ansvarsselskap, og det ble innhentet flere fagkyndigvurderinger vedrørende skaden og skadeårsaken. Klager innhentet en vurdering hvor det bl.a. fremgikk at vannet stammet fra en gjennomføring i grunnmuren. Selskapet innhentet en vurdering fra takstmann, hvor takstmann konkluderte med at skaden skyldtes at overvann fra utsiden av huset hadde trukket inn i to åpne rør og rent inn i kjellerveggen. Han mente dette skyldtes at rørene var feilmontert. Selskapet avsto å dekke skaden under henvisning til at den ikke oppstod plutselig. Klager argumenterte med at den direkte konsekvensen av utførelsen av røret og utformingen av gjennomføringen i vegg, var at vann brått og plutselig kom inn i vegg. Nemnda kom til at skadene ikke var dekningsmessige over prosjektforsikringen da de ikke var oppstått plutselig.

Saksfremstilling

Saken gjelder klager sitt krav om erstatning for skade på baderom. Kravet er fremsatt under prosjektansvarsforsikring til sikrede. I forsikringsbeviset på s. 5 står det følgende om når forsikringen gjelder: Reklamasjonstid: Forutsatt at skaden inntreffer i avtaleperioden, gjelder dekning for skade i reklamasjonstiden pga. mangel i entreprisen i inntil tre år etter overlevering.

Videre følger relevante vilkår for prosjektansvarsforsikringen på s. 8–10 i forsikringsvilkårene:

2 Når forsikringen gjelder

If svarer for skader som inntreffer i den tid ansvar løper etter forsikringsavtalen og lov 16. juni 1989 nr. 69 om forsikringsavtaler (FAL).

Bygge- og anleggsarbeider

For bygge- og anleggsarbeider gjelder forsikringen inntil kontraktsarbeidet i henhold til de nedenfor nevnte standarder er overtatt av byggherren, men ikke ut over forsikringstiden.

Forsikringen oppfyller kravene til tingforsikring etter følgende NS-kontrakter (Norsk Standard for entreprisekontrakter): 8405 pkt. 10.1, 8406 pkt. 9.1 avsnitt, 8407 pkt. 8.1, 8415 pkt. 10.1, 8416 pkt. 9.1 avsnitt, 8417 pkt. 8.1. Forsikringen oppfyller også kravet i lov 13. juni 1997 nr. 43 om avtaler med forbruker om oppføring av ny bustad m.m.(bustadsoppføringslova) § 13 4. ledd (Byggblankett 3425, men kun for utførelsesdelen, ikke planlegging/prosjektering).

Montasje-, demonterings- og installasjonsarbeider

For montasje- og installasjonsarbeider opphører forsikringen når tingen er overtatt av kjøper eller tatt i bruk, avhengig av hva som inntreffer først. I denne perioden omfatter forsikringen testing i inntil fire uker. Testing utover fire uker kan avtales særskilt med If. Ved montasje- og installasjonsarbeider av en brukt ting, opphører forsikringen når monteringen er avsluttet og testing begynner. Ved demontering opphører

forsikringen når lasting for transport fra forsikringsstedet begynner. Forsikringen opphører uansett ved forsikringstidens utløp.

4 Hva som er forsikret

Forsikringen omfatter sikredes risiko i henhold til kontrakt for

- utførte bygge-, anleggs-, monterings- og installasjonsarbeider,
- materialer og utstyr som er losset på forsikringsstedet og som skal inngå i arbeidet,
- materialer og utstyr byggherren har betalt forskudd for og materialer og utstyr byggherren har overgitt i entreprenørens besittelse og som skal inngå i arbeidet,
- ting sikrede bærer risikoen for og som skal inngå i arbeidet,
- arbeid utført av byggherren når forsikringstakeren ved lov eller skriftlig avtale har forsikringsplikt,
- ting mottatt til oppbevaring, bearbeiding eller reparasjon når det fremgår av forsikringsbeviset.

5 Forsikringens omfang

5.1 Forsikringen omfatter

Forsikringen omfatter fysisk skade på eller tyveri av ting inntruffet i forsikringstiden.

If svarer for plutselig og uforutsett skade som rammer ting.

(..)

5.2.6 Feil på ting

Forsikringen omfatter ikke skade på forsikret ting eller del av ting som skyldes at den for sitt formål er feilaktig konstruert, dimensjonert eller beheftet med materialfeil, samt kostnader ved omgjøring av feilaktig eller på annen måte ikke kontraktsmessig utført arbeid.

Sikredes oppdrag bestod i å utføre en omfattende renovering og ombygging av bolig. Sikrede skal ha engasjert underentreprenør for de elektriske arbeidene. Som en del av rehabiliteringen ble det bygget to baderom og et vaskerom i boligens underetasje. Rommene stod ferdig oppført i månedsskiftet oktober/november 2019. Klager har redegjort for at hun i starten av 2020 oppdaget oppsprekking i fuger.

Høsten 2020 oppdaget klager fukt- og vannskade i våtrom i bygningens underetasje. Skaden ble meldt til selskapet, som innhentet skaderapporter. I skaderapportene konkluderte fagkyndig følgende under overskriften "Hva forårsaket skaden, og hvorfor":

Det er flere svake løsninger, metodevalg og direkte feil flere steder på begge aktuelle bad i underetasjen. I forhold til eksakt skadeårsak til fuktskaden, finner undertegnende det som sannsynlig at vanngjennomtrengning over tid i gjennom flislagt dusjhyllenisje på hovedbad er årsaken.

Svak og eller feil fallvinkel ut fra hylle, manglende eller feilmontert membranmansjetter sammen med manglende eller feilmontert smøremembran på hyllen har ført til at vann har rent gjennom fuger og rent inn i veggkonstruksjonen bak hyllen.

Årsaken til feilen er sannsynlig manglende kompetanse/håndverkerfeil.

(...)

2.11.2020: Ny befaring pga nye opplysninger. Vannspeil på gulv mellom vegg og gulvflis. Ifølge FT kommer vannet som følge av nedbør. Hus nylig drenert, og det er ikke kjent hvor overvannet eventuelt kommer inn. Eksisterende punkter vedr feil/mangler på bad blir stående da dette uansett er gjeldende.

Klager engasjerte deretter takstmann M.H., som gjennomførte en befaring den 24.11.20. Under befaringen ble yttervegg på bad åpnet for å forsøke å lokalisere hvor vann/fukt kom inn i konstruksjonene. Det fremgikk innledningsvis i notatet skrevet i etterkant av befaringen at fukten hadde forårsaket store skader. Videre fremgikk det at:

På befaringen ble det avdekket at vannet som har forårsaket skadene på de to badene i underetasjen stammer fra en gjennomføring i grunnmuren der det kommer inn diverse kabler. Det er ført et 110 mm rør gjennom muren som er delvis fylt med vann på befaringen. Det var svært fuktig inne i veggen ved åpning, og det var et tydelig skille over og under gjennomføringen. Det ble i tillegg funnet større mengder vann inne i røret ved å fjerne skummet som røret var tettet med. Fugeskummet som er benyttet har ikke holdt tett og har ledet vannet inn i veggen. Det er fortsatt uklart hvor vannet kommer inn i røret i utgangspunktet, men

det antas at det kommer inn i en utett skjøt på røret et annet sted på utsiden av boligen nær tomtegrensen. Det kreves noe mer undersøkelser for å finne ut konkret hvor og hva det svake punktet er som leder vann inn i boligen, men det er påvist at røret fylles med vann og leder dette videre inn i boligen fra utsiden.

(...)

Ut fra våre observasjoner på befaringen den 24.11.2020 ser vi at vår tidligere konklusjon om at skadene er oppstått som følge av svakheter i membransjiktet var feil. Vi kan ikke dokumentere at svakheter ved oppbygningen har medvirket til skadene, men kan heller ikke utelukke dette. Hovedårsak til skadene er uansett vanninntrengning gjennom kjellervegg under terreng. Det er også tatt en video av at vannet renner ut av det ene røret i veggen og inn i påforet konstruksjon som utgjør flislagt veggflate på badet.

I takstrappreport fra ingeniør V.N. rekvirert av sikrede ble det konkludert med følgende skadeforløp:

Veggen mot grunnmuren ble revet på befaringen og det viste seg at det var ført inn 2 stk 110 mm rør for hovedstrøms kablene til boligen gjennom grunnmuren, se bilde 2 og 3. Vann har rent fra inntaket i veien og gjennom rørene og inn i utforingen på grunnmuren. Normalt skal disse rør kappes på utsiden av veggen og kun kablene skal føres inn i boligen.

Selskapet innhentet etter dette enda en ny vurdering av skaden. Undersøkelsen ble foretatt av takstmann G.A. Besiktigelse ble gjennomført den 29.1.21. I rapporten fremgikk det at skaden skyldtes håndverkerfeil. Videre skrev han:

HENDELSFORLØP:

Forsikringstaker sin entreprise sommeren 2019 gikk ut på å rehabilitere huset, blandt annet å etablere tre våtrom i kjelleren og trekke nye hovedstrømskabler inn i huset.

- Deres underentreprenør på elektro var (...)

Sommeren 2020 oppdaget beboer oppsprukket fugemasse på hybelbadet. Forsikringstaker utbedret dette, men det gjentok seg. Oktober 2020 meldte beboer saken inn til bygningsforsikringen. Servicepartneren som ble sendt ut rapporterte at årsaken var utett bad. Senere i oktober 2020 besluttet forsikringstaker å åpne veggene på hybelbadet for feilsøking. Da kom en stor fuktskade til syne. I november 2020 engasjerte de takstmann fra firma Boliginstituttet for en gjennomgang av saken. De åpnet mer av veggene og rapporterte om grunnvann som trakk inn i kjellerveggen via to åpne rør.

SKADEÅRSAK:

Overvann fra utsiden av huset har trukket inn i to åpne rør, fylt disse med vann som har rent inn i kjellerveggen. Det skyldes at rørene er feilmontert. De er verken tettet for å hindre vann i røret, eller anlagt med motfall slik at vann i røret kunne renne utover mot terrenget fremfor innover mot huset. Dette er et 110 mm plastrør som har blitt brukt som trekkerør for hovedstrømskabel (trekkerør til 2 stk separate inntakskabler). Vannet har blitt liggende bak baderomsveggen og spredd seg sideveis langs bunnsvillen over tid. Dette er årsaken til at nedre del av veggene i deler av tre sammenhengende våtrom har blitt fuktskadet.

G.A. beskrev skadehendelsen nærmere i et notat av 25.5.21, og i en e-post til selskapet av 3.6.21:

Ved nedbør av en viss mengde vil vannet etter en tid mette jordsmonnet. Når jordsmonnet er mettet, vil noe av dette vannet kunne finne veien inn i åpningen av trekkerøret. Når røret etter gjentatt regnvær fylles opp av vann, vil vannet dryppe ut av den andre enden av røret og inn i kjelleren (2 stk rør på ca 10 meter). Vann fra dryppingen renner ned i spalten mellom kjellerveggen og den innforede baderomsveggen.

Ettersom nedbøren stadig har gitt gi ny tilførsel av vann bak baderomsveggen, har dette etter hvert blitt såpass mye at det har rent sideveis i veggen og spredd seg utover større områder. Vannet har trukket helt bort mot dusjnisen i hybelbadet, seks meter unna. Dette har vedvart over så lang tid at veggene hadde suget opp fukt til halvannen meters høyde, og det var rikelig med muggsopp.

Sammendrag:

Forløpet og omfanget viser at skaden har utviklet seg i tiden mellom sommeren 2019 og sommeren 2020. Verken skadeårsaken eller selve skaden vil dermed omfattes av begrepet "plutselig skade".

(...)

Status:

Det går et 110 mm trekkerør for strømkabler fra inntaksskapet ute i veien og inn gjennom kjellerveggen.

Døren på inntaksskapet ble åpnet for kontroll av oppstikket til trekkerørene. Disse var kappet i flukt med bakken som ligger 60 cm under asfalten. Fordi det ikke er noe oppstikk på trekkerørene vil overvann som samler seg i bakken under skapet renne inn i trekkerøret.

Vann har fylt opp trekkerøret og rent mot kjelleren fordi røret ligger med halvannen meters fall den veien. Her har det dryppet inn vann i et års tid.

Den 18.8.21 sendte M.H. en nærmere forklaring av saken:

Vannskaden er oppstått som en plutselig skade forårsaket av utettheter i forbindelse med gjennomføringer i grunnmur. Vanninntrengningen er oppstått i forbindelse med at nedbør har trengt inn gjennom grunnmur og rent inn mellom grunnmur og påforede vegger. Vannet har rent ned på gulv og blitt ledet langs veggkonstruksjonene. Det har kommet relativt store vannmengder inn gjennom grunnmuren, og vannet har dermed spredt seg over et større område langs flere vegger i forbindelse med de to badene og vaskerommet som er etablert. Vannet har ikke hatt noen vei å gå, ettersom det er membran på gulv og vegger i konstruksjonene dette gjelder, og har blitt liggende i veggkonstruksjoner/gulvkonstruksjoner. Denne fukten har ikke hatt anledning til å tørke opp, og har forårsaket skader og muggsopp-dannelser inne i konstruksjonene som må utbedres. Denne vanninntrengningen og disse skadene nødvendiggjør i seg riving og gjenoppbygging av baderommene.

Selskapet avsto etter dette kravet fra klager under henvisning til at skaden ikke oppstod "plutselig".

Klager krever erstatning under prosjektansvarsforsikring og anfører at skaden har oppstått plutselig. Skaden har ikke oppstått ved at vann over tid har blitt oppmagasinert i trekkerøret til inntakskabelen. Tvert imot vil utførelsen av røret og utformingen av gjennomføringen i vegg ha som direkte konsekvens at vann brått og plutselig renner direkte inn i vegg. Det vises i denne sammenheng også til notat fra takstmann M.H., som kommenterer nettopp dette spørsmålet. Det ovennevnte viser også at konklusjonen til selskapets takstmann, gitt i rapport av 25.5.21 og e-post av 3.6.21, om at "her har det dryppet inn vann i et års tid", ikke er treffende.

Det er derfor på det rene at skaden oppstod plutselig, og at vilkårene for forsikringsdekning er oppfylt. Skaden har oppstått ved plutselig vanninntrengning i bygningskroppen, og skaden er følgelig omfattet av forsikringsdekningen.

I krav om nemndsbehandling har klager i all hovedsak anført at alle bevis viser at vanninntrengningen er momentan, idet den oppstod plutselig, momentant og umiddelbart idet vann trengte inn i konstruksjonen bak de innvendige veggoverflatene i bygningens våtrom i underetasjen. At nedbør har mett jordmonnet er en udokumentert antagelse som uansett ikke kan være korrekt, all den tid fuktighet fra jordmonnet ikke kan trenge gjennom selve trekkerøret, som er utført i kraftig og tett plast. I nærværende sak er det selve vanninntrengningen som utgjør skaden, og som foranlediger utbedringsbehovet. Denne skaden oppstod umiddelbart idet vannet rant over høyeste punkt i trekkerøret og ble ledet videre rett inn i konstruksjonen. Dette momentane hendelsesforløpet vil være like momentant uavhengig av når skaden ble oppdaget.

Verken mett jordmonn eller at vann har ligget i konstruksjonen, har noen betydning for skadens inntreden. At det tok tid før skaden ble avdekket, skyldes utelukkende at skaden oppstod bak lukkede konstruksjoner, men dette er irrelevant i vurderingen av hvordan skaden oppstod.

Selskapet avviser krav om erstatning og anfører at skaden ikke har skjedd plutselig. Den har bygd seg opp over tid, fra røret ble lagt ned i 2019 til skaden oppstod i 2020. I forbindelse med arbeidet ble det etablert tre våtrom i underetasjen. Alle våtrom grenser mot samme yttervegg. I nevnte yttervegg er boligens hovedinntakskabel lagt under terreng og inn i boligen. Denne kabelen ble etablert i forbindelse med renoveringen av bygget. Klager ønsket ikke veggskap utvendig (som er

vanlig), men fikk lov av H. å gå direkte inn i huset med hovedkabelen. Klager hadde selv engasjert et firma for å grøfte el-kabel fra skapet, ved tomtegrensen og inn til grunnmur.

Takstkonsulent M.H. konkluderer med at skaden skyldes at vann over tid har blitt oppmagasinert i trekkerør til inntakskabelen. Takstkonsulent G.A. har i rapport av 25.5.21 beskrevet og illustrert hvordan årsaken er. Den 3.6.21 var G.A. på ny befaring. I mail fra han samme dag framkommer det at rørene var kappet 60 cm under asfalten. Da det ikke er oppstikk på trekkerørene vil overvann som samler seg i bakken under skapet renne inn i trekkerøret. Vann har fylt opp trekkerørene og rent mot kjelleren fordi røret ligger med halvannen meters fall denne veien. Her har det dryppet inn vann i et års tid. Med bakgrunn i siste undersøkelser fra takstkonsulent G.A. mener vi at det er klarlagt at skaden har oppstått over tid.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet er om selskapet er ansvarlig for fukt- og vannskade på bad.

Nemnda slutter seg her til sekretariatets vurdering:

Sikredes prosjektoppdrag var å bygge nye baderom. Sikrede var totalentreprenør for oppdraget. Det elektriske ble utført av underentreprenør på oppdrag fra sikrede.

I forsikringsbeviset fremgår det at byggherre, altså klager, er medforsikret under prosjektansvarsforsikringen, se forsikringsbeviset s. 5. Vi forstår det videre slik at det er enighet om at forsikringen gjaldt i perioden da skaden oppstod.

For at skadene skal dekkes av selskapet er det likevel et krav etter pkt. 5.1 at det må ha skjedd en "plutselig og uforutsett skade som rammer ting".

Slik vilkårpunktet er utformet er det altså ikke skadeårsaken som må ha oppstått "plutselig" - men selve skaden, i dette tilfellet fukt- og vannskader på vegger og gulv.

Begrepet "plutselig" er ikke nærmere definert i vilkårene, men ordet betyr i utgangspunktet at skaden må ha oppstått "momentant". Det kan imidlertid også bety "over natten", og rettspraksis og langvarig nemndspraksis har lagt til grunn at skader som utvikler seg gjennom en dag eller 12-13 timer er "plutselig", men ikke skader som utvikler seg over lenger tid, jf. LG 2016-148681 og f.eks. FinKN 2017-375, 2019-1006 og 2020-654.

Skaden og skadeårsaken har blitt vurdert av flere fagkyndige. Fra skaderapporten til M.H. fremgår det at det er tale om en fuktskade som stammer fra en gjennomføring i grunnmuren for diverse kabler. Takstkonsulent G.A. synes å være enig i dette i det han konkluderer med at vann har fylt opp trekkerørene for kablene og rent mot kjelleren fordi røret lå med fall den veien. Han har også forklart at nedbør over tid har mettet jordsmonnet, og at vannet på denne måten har funnet veien inn i åpningen av trekkerøret. Ifølge G.A. har det "dryppet inn vann i et års tid".

Takstmann M.H. har i senere korrespondanse med selskapet konkludert med at vannskaden har oppstått plutselig. Slik vi leser hans forklaring begrunner han dette med at det har kommet relativt store vannmengder inn gjennom grunnmuren. Videre skriver han at vannet har blitt liggende i veggkonstruksjon/gulvkonstruksjon og at fukten ikke har hatt anledning til å tørke opp. Etter vårt syn taler ikke dette for skaden har oppstått plutselig, selv om skaden trolig har utviklet seg raskere i perioder med mye nedbør.

Slik saken er opplyst virker det klart at skaden, herunder at veggene har blitt påført vann- og fuktskader, har skjedd over tid. Det foreligger ikke noe dokumentasjon/bevis på at skadeutviklingen har vart under en dag. Klager har dermed ikke oppfylt sin bevisbyrde for at skaden har oppstått plutselig. Vi viser i den anledning også til sak FinKN 2021-492 hvor nemnda innledningsvis la til grunn følgende:

Den aktuelle fuktskaden ble oppdaget i 2018 i forbindelse med utbedringen av en tilbakeslagsskade fra kloakk. Nemnda legger til grunn at fuktskaden har oppstått over tid, og at vilkåret om plutselig skade derfor ikke er oppfylt, jf. pkt. 4.1

Vår konklusjon er etter dette at skaden ikke er omfattet av forsikringsvilkårene pkt. 5.1.

Videre følger det av pkt. 5.2.6 at det er gjort unntak for "skade på forsikret ting eller del av ting som skyldes at den for sitt formål er feilaktig konstruert, dimensjonert eller beheftet med materialfeil, samt kostnader ved omgjøring av feilaktig eller på annen måte ikke kontraktsmessig utført arbeid."

Slik saken er opplyst kan det fremstå som sannsynlig at vann- og fuktskaden oppstod som følge av mangelfullt eller feilaktig håndverksarbeid i forbindelse med at røret med kablene ble installert. Dette har igjen ført til at vann kom inn i veggen ved nedbør. Dette arbeidet ble slik vi forstår det, utført av elektrikerfirmaet på oppdrag fra sikrede som totalentreprenør.

Forsikringen dekker ikke kostnader ved omgjøring av feilaktig eller på annen måte ikke kontraktsmessig utført arbeid. Selskapet er derfor heller ikke ansvarlig for å dekke kostnader ved omgjøring av dette arbeidet.

Etter dette har vi kommet til at selskapet ikke er ansvarlig for å dekke skaden på baderommene. Klagen kan derfor ikke føre frem.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Selskapet gis medhold.

Ved behandlingen deltok Kaja de Vibe Malling (leder), Trine Vøien (selskapsrepresentant) og Hege Sundby (forbrukerrepresentant).